

Taristuministri määruse „Ministri määruste muutmine seoses alusharidusseaduse kasutatud terminite muutmisega“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus ja eesmärk

Taristuministri määruse „Määruste muutmine seoses alusharidusseaduse jõustumisega“ eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) tehtavad muudatused on vajalikud Riigikogus 11.12.2024. a vastu võetud alusharidusseaduse (AHS) rakendamiseks. Alusharidusseadus jõustub 01.09.2025. a.¹ Määrus on koostatud taristuministri määrusena, kuna elumajandusega ja ehitusega seotud valdkonnad kuuluvad Kliimaministeeriumi valitsemisalas.

Eelnõu eesmärk on ühtlustada terminoloogiat hoonete energiatõhusust puudutavate määruste ja AHSi vahel. Määrustega nr 63, 58 ja 36 seotud muudatused on normitehnilised.

Kuni 31.08.2025. a kehtiva koolieelse lasteasutuse seaduse (KELS) § 5 lõike 1 kohaselt liigitatakse koolieelsed lasteasutused lastesõimeks (kuni kolmeaastastele lastele), lasteaiaks (kuni seitsmeaastastele lastele) ning erilasteaiaks (kuni seitsmeaastastele erivajadustega lastele).

KELSi kasutatakse katuserminina eelnimetatud lasteasutuste kohta terminit „koolieelne lasteasutus“, lühemalt „lasteasutus“. 2025. aasta 1. septembril jõustuvas alusharidusseaduses kasutatakse termini „koolieelne lasteasutus“ asemel termineid „lasteaed“ ja „lastehoid“, mis AHSi kohaselt loetakse alushariduse omandamist võimaldavaks õppeasutuseks.² Lastehoiuks AHSi tähenduses peetakse seniseid lastesõimesid ja lapsehoiuteenuse osutajaid, kes tulevad sotsiaalvaldkonnast üle ja hakkavad tegutsema lastehoidude kui õppeasutustena AHSi alusel (nagu praegused lastesõimed), aga selle erisusega, et eralastehoid võib pakkuda teenust ka kuni seitsme-aastastele lastele. Sel põhjusel ei sobi enam termin „lastesõim“, mis tähistas lasteasutust või lasteasutuse rühma kuni kolme-aastastele lastele.

Lisaks muudetakse eelnõuga määruse nr 51 lisa „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“. Lisas olevat loetelu on täiendatud praktiliste ja statistiliste vajaduste tõttu. Ehitise kasutamise otstarvete loetelu muudatus võimaldab rajatise lihtsamini eristada, mis hõlbustab andmete kogumist ja vastavates aruannetes kajastamist. Nii lihtsustub seadusemuudatuste mõju hindamine. Näiteks on raske hinnata seadusemuudatuse mõju biogaasi tootjatele, kui ei ole teada isegi see, kui palju neid tootvaid rajatise ehitisregistri andmetel on. Lisaks on energeetika valdkonna rajatiste puhul tihti väga oluline asukoht, sest on suur erinevus, kas näiteks veepuhastusjaam on kaugkütte- või gaasivõrgu lähedal või mitte. Praegu on taoliste andmete otsimine väga aeganõudev.

Eelnõuga muudetakse järgmisi määruseid:

¹ Alusharidusseadus, [RT I, 09.01.2025, 1](#).

² 01.09.2025. a jõustuva EV haridusseaduse muudatuse järel sätestab selle § 24 lõige 1, et alushariduse omandab õppimiskohustuslikust east noorem laps lasteaias või kodus. Haridusseaduse § 24 lõige 1 sätestab, et lastehoius omandab õppimiskohustuslikust east noorem laps alusharidust. See tähendab ühelt poolt, et lastehoius omandab kuni kolmeaastane laps alusharidust, et jätkata selle omandamist lasteaias, et alusharidus seal omandada. Teiselt poolt, kui laps jätkab lastehoius käimist kuni kooliastmiseni, loetakse § 24 lõike 1 kohaselt, et ta on alushariduse omandanud kodus koostöös lastehoiuga, mis on õppeasutus, kus laps omandab alusharidust.

- 1) majandus- ja taristuministri 5. juuni 2015. a määrus nr 58 „Hoone energiatõhususe arvutamise metoodika“ – redaktsiooni avaldamismärge RT I, 19.02.2025, 2;
- 2) majandus- ja taristuministri 2. juuni 2015. a määrus nr 51 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“ – redaktsiooni avaldamismärge RT I, 26.02.2021, 6;
- 3) ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määrus nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“ – redaktsiooni avaldamismärge RT I, 19.02.2025, 4;
- 4) majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2015. a määrus nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele“ – redaktsiooni avaldamismärge RT I, 08.05.2025, 2.

AHS jõustub 1. septembril 2025, seega on ka kõnealuse määrusega tehtavad muudatused ette nähtud jõustuma samal ajal.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna ehitustegevuse valdkonnajuht Liisi Pajuste (liisi.pajuste@kliimaministeerium.ee, tel 5885 1149) ning ehituse ja elukeskkonna osakonna keskkonnasäästliku ehituse valdkonnajuht Hannamary Seli (Hannamary.seli@kliimaministeerium.ee, tel 639 7650) koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personaliosakonna õigusnõuniku Kristel Mölleriga (kristel.moller@hm.ee, tel 735 0102). Eelnõu koostamisel on osalenud Kliimaministeeriumi taastuvenergia ekspert Hans Markus Kalmer (hans.kalmer@kliimaministeerium.ee, tel 626 9120) ning soojus- ja jahutusmajanduse ekspert Aleks Mark (aleks.mark@kliimaministeerium.ee, tel 627 2388). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Kristina Parnaul-Ollik (kristina.parnaul-ollik@kliimaministeerium.ee, 626 2870). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Justiits- ja Digiministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Inge Mehide (inge.mehide@justdigi.ee).

Eelnõu kehtestab määrusena taristuminister.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb viiest paragrahvist.

Eelnõu § 1 punktidega 1–2 asendatakse majandus- ja taristuministri 5. juuni 2015. a määruses nr 58 „Hoone energiatõhususe arvutamise metoodika“ sõnad „koolieelse lasteasutuse hoone“ sõnadega „lastehoiuhoone ja lasteaiahoone“ ning sõnad „koolieelse lasteasutuse“ sõnadega „lastehoiu ja lasteaia“. Muudatuste põhjus on uute terminite kasutuselevõtt AHSis ja määruse nr 58 terminoloogia ühtlustamine AHSis kasutatava terminoloogiaga.

Eelnõu §-ga 2 kehtestatakse majandus- ja taristuministri 2. juuni 2015. a määruse nr 51 „Ehitise kasutamise otstarvete loetelu“ lisa uuesti. Lasteaedadega seotud muudatuste põhjus on uute terminite kasutusele võtmine AHSis.

Ühtlasi lisatakse määruse lisasse mõned uued terminid, mistõttu kehtestatakse lisa tervikuna uuesti.

Hoonete peatüki erihoonete jakku lisatakse terminid „soojuspumbajaam“ ja „kaugjahutusjaam“. Rajatiste peatüki magistraalveetorustiku jakku lisatakse termin „kaugjahutustorustik“. Kuivõrd kaugjahutussüsteemide tähtsus on kasvanud ning selliseid rajatisi ehitatakse üha rohkem, luuakse nendele rajatistele oma termin.

Rajatiste peatüki energiatööstusrajatiste jakku lisatakse järgmised terminid: „päikeseelektrijaama rajatis“, „biogaasi ja metaanijaama rajatis“ ning „energiasalvestusüksuse rajatis“. Kuivõrd selliseid ehitisi rajatakse üha rohkem, on vaja võtta kasutusele sobivad terminid. See võimaldab edaspidi ehtisregistris niisuguseid ehitisi selgelt eristada. Näiteks kasutatakse praegu päikeseelektrijaama rajatise kohta jaotist „muu energiatööstuse rajatis“ ja nimetatakse seda mitut moodi (PV jaam, päikesepaneelide jaam, päikesejaam, PV rajatis jne). Samas kasutatakse jaotist „muu energiatööstuse rajatis“ praegu ka biogaasi ja metaanijaamade tähistamiseks. Seetõttu on ehtisregistris keeruline rajatisi tuvastada.

Muudatus aitab edaspidi ehtisregistri ehitisi üksteisest selgelt ja lihtsalt eristada.

Eelnõu § 3 punktidega 1–3 asendatakse ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 11. detsembri 2018. a määruse nr 63 „Hoone energiatõhususe miinimumnõuded“ § 1 lõike 3 punktis 7 ning määruse lisades 1 ja 2 sõnad „koolieelse lasteasutuse hoone“ sõnadega „lastehoiuhoone ja lasteaiahoone“. Muudatuste põhjus on uute terminite kasutuselevõtt AHSis ja terminoloogia ühtlustamine määruses nr 63 kasutatava terminoloogiaga.

Eelnõu §-ga 4 muudetakse majandus- ja taristuministri 30. aprilli 2015. a määruse nr 36 „Nõuded energiamärgise andmisele ja energiamärgisele“ lisa 3, asendades sõnad „Koolieelse lasteasutuse hoone“ sõnadega „Lastehoiuhoone ja lasteaiahoone“. Muudatuste põhjus on uute terminite kasutuselevõtt AHSis ja terminoloogia ühtlustamine määruses nr 36 kasutatava terminoloogiaga.

Eelnõu §-ga 5 sätestatakse määruse jõustumise aeg. Määrus jõustub 2025. aasta 1. septembril, mil jõustub AHS.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole puutumust Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määrusel puudub iseseisev oluline mõju Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ § 46 lõikes 1 loetletud valdkondades. Eelnõu on koostatud selleks, et ühtlustada määrustes kasutatavat terminoloogiat tulenevalt AHSi muudatustest. Määruse eelnõuga tehakse eelkõige normitehnilisi ja tekstilisi parandusi. Ühtlasi lisatakse ehitise kasutamise otstarvete loetellu mõned vajalikud ehitiste jaotised.

Terminoloogilised muudatused ei mõjuta praeguseid lastesõimesid, lasteaedasi ega AHSi alusel sotsiaalvaldkonnast haridusvaldkonda üle tulevaid lastehoidusid.

Määruste nr 63, 58 ja 36 nõudeid ei muudeta sisuliselt, vaid piirdatakse keeleliste muudatustega, et ühtlustada määrustes kasutatavat terminoloogiat tulenevalt AHSi muudatustest.

Niisamuti ei kaasne ehitiste kasutamise otstarvete loetelu täiendamisega lisakohustusi, sest selle jaotise peavad taotlejad valima juba praegu. Küll aga saab edaspidi valida rajatist täpsemalt kirjeldava terminiga jaotise, mis tagab edaspidi nende rajatiste parema leitavuse ja statistika ehtisregistris.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa lisategevusi või suuri kulusid ega tulusid. Tegemist on muudatustega, et tagada määruste kooskõla AHSiga. Muudatused toovad kaasa väikese kulu ehtisregistrile, kes muudab registris olemasolevate lahtrite nimed ning lisab mõned uued. Samuti korrastatakse nende muudatuste raames ka infoportaal (statistika).

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2025, kui jõustub AHS.

7. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks ministeeriumidele, Eesti Linnade ja Valdade Liidule ja arvamuse avaldamiseks Maa- ja Ruumiametile.